

Академік Ігор ЮХНОВСЬКИЙ:

„Зона відчуження, певен, стане всесвітньою лабораторією“

Спорудження навколо «саркофагу» нової захисної споруди «Укриття-2», на думку зарубіжних спеціалістів, зніме всі проблеми щодо руїн четвертого блока та палива, яке внаслідок аварії та високих температур разом із розплавленням бетоном та обладнанням розтеклося по приміщеннях та спеклося у тверду магму.

Щоб не відбулося під дахом нової споруди, запевняють вони, руйнування конструкцій, падіння горезвісної «Олеїни» (кришка реактора, що від вибуху енергоблока стала сторчма. Див. малюнок-схему на 2 стор.), процеси в самій магмі — все це не загрожуватиме людуству.

Проте численні дослідження, аналі-

зи прсб, математичне моделювання, проведені вченими МНТЦ «Укриття», спростовують їх доводи.

Процеси, що відбуваються в магмі, проникнення води крізь нещільності даху та інші фактори призведуть до руйнування її, перетворення в пил, а розчинені радіонукліди потрапляють у нижні водні горизонти

Ці висновки поділяє й академік, заступник голови постійної комісії Верховної Ради України з питань науки та народної освіти Ігор ЮХНОВСЬКИЙ.

Кореспондент «ВЧ» попросив відомого вченого відповісти на кілька запитань, що стосуються майбутнього тридцятикілометрової зони.

— Ігорє Рафаїловичу, йде інтенсивна підтрівка до спорудження «Укриття-2». Міжнародний альянс, куди входять фірми Франції, Англії та Німеччини, готують зараз техніко - економічне обґрунтування для зведення нового об'єкта. Багато країн зголосилися надати нам допомогу у цьому будівництві. Але чи не станеться так, що внаслідок різних причин і, в першу чергу, політичних, Україна залишиться наодинці з цим об'єктом.

— Це може трапитися за умови, якщо Україна, дійсно, не стане гарантом політичної стабільності, не буде найбільш компетентною з проблем Чорнобиля і не переконає світ, що вони є загальнолюдськими.

Україна, порівняно з іншими ядерними державами, має величезну масу радіоактивних зали-

шків, котрі з'явилися за час роботи атомних станцій та внаслідок аварії на ЧАЕС. І тому наша країна, образно кажучи, являє собою своєрідний неоцінений полігон для всього світу, який вона має доцільно використати. До того як почнемо будувати новий «саркофаг», ми повинні виступити перед всесвітньою громадськістю з цілим рядом надзвичайно цікавих і абсолютно наукових проблем, щоб прилучити до них інші країни. Ми повинні зробити із зони відчуження своєрідну другу Антарктиду, де бажаним із-за кордону можна було б надавати в аренду площі для проведення певних експериментів. Але найбільш привабливою в цьому плані повинна бути зона магма четвертого енергоблока.

— В Україні знято мораторій на розвиток

атомної енергетики. В зв'язку з цим, яке майбутнє чекає нашу державу: будемо розвивати ядерну, чи шукатимемо якісь інші джерела енергії?

— Справа не в тім, головне, що ми маємо зараз блоки, які перебувають у стопроцентній готовності до експлуатації. Йдеться про Запорізьку, Рівненську та Хмельницьку атомні електростанції. І проблема не стільки в знятті мораторію, скільки в розумному введенні у дію наших електростанцій.

Взагалі, вся Європа, весь світ ввели мораторій на ядерну енергетику. І поки не будуть знайдені нові, зовсім безпечні реактори, ядерна енергетика не буде розвиватися ні в Європі, ні в Північній Америці.

(Закінчення на 2 стор.)

„Зона відчуження, певен, стане всесвітньою лабораторією“

(Закінчення. Початок на 1 стор.)

На мораторій, безумовно, впливають події, що сталися на Чорнобильській АЕС. Чим швидше ми розберемо магму четвертого енергоблока, тим скорше буде знято мораторій. У цьому також заінтересовані всі компанії, котрі працюють на атомну енергетику. Наше завдання таку зацікавленість організувати і підтримувати.

— Значить, будемо розвивати ядерну енергетику?

— Взагалі, зараз існують два напрями в енергетиці, Юдин з котрих базується на використанні вугілля, якого багато в світі. Розроблено технології і створено котли, дуже досконалі та екологічно чисті. Другий — використання енергії розпеченого атома. Але, повторюю, він буде розвиватися до тих пір, поки не винайдуть безпечні ядерні реактори.

— Тепер, Ігоре Рафа-

Гловичу, два запитання як до депутата Верховної Ради.

— Не за горами—десята річниця з дня аварії на Чорнобильській атомній. Економічна ситуація в країні не з легких, і ми тут, у зоні відчуження, це теж відчуваємо на собі. Знижуються асигнування на наукові роботи по реабілітації забруднених територій, зменшуються обсяги практичних заходів, скорочується також чисельність працюючих у зоні... Чи не виникне така ситуація, що свій перший ювілей Чорнобиль зустріне взагалі без людей і в запустінні?

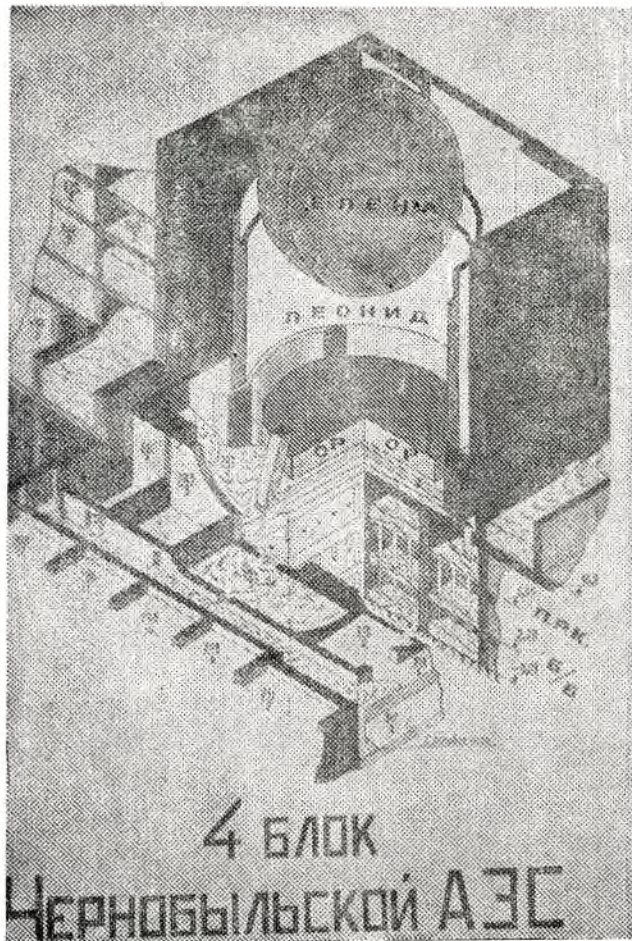
— Ні, це ви вже надто. Для України 1995 рік, дійсно, буде найскрутнішим. Це викликано тією поголовною технологічною відсталістю, яка існувала в Радянському Союзі і в Україні зокрема, і постійною нестачею енергоносіїв. Щоб поліпшити становище, потрібно або удосконалю-

вати технології, або збільшувати тривалість робочого дня, одне слово, щось конкретно робити. Ми поставлені реальністю в такі важкі умови.

Що ж стосується Чорнобиля, то він не залишиться без уваги і, певен, стане всесвітньою лабораторією.

— Чинний Закон «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» не відповідає сучасним реаліям. Обмежуються фінанси, багато його статей трактуються чиновниками як заманеться, про що свідчать численні скарги. Чи не пора його переглянути?

— Знаєте, бажаних отримати пільги, які пов'язані з чорнобильськими подіями, неймовірно багато. Але є люди, котрим ці пільги конче потрібно надати і про них, безумовно, держава має дбати. Гадаю, Україна

ніколи не залишить Чорнобиль, як і чорнобильців, обов'язково повинен бути досконалішим. без уваги. А закон? Він Юлій КРИВЕНОК.